Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 200 084. Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł. Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 15 gr, na stronie 3-łamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.
Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemmieście. Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XVII NOWE MIASTO LUBAWSKIE, SOBOTA, DNIA 11 WRZEŚNIA 1937. N — Nr. 106

Patronalne Swięto Kat. Młodzieży Żeńskiej

Niedziela, 12 września, to wielki dzień, to ważna chwila w pracy K. S. M. ż.

Wrzesień to miesiąc, który więcej niż zwykle wyróżnia się w pracy K. S. M. ż. W miesiącu tym bowiem druhny w szczególniejszy sposób **w dniu Swięta Druhen czczą swoją patronkę Najświętszą Pannę Marię** oraz zdają sprawę przed społeczeństwem ze swej pracy.

W całej Polsce we wszystkich diecezjach i parafiach w niedzielę, 12 września, zatrzepocą sztandary, zaroją się ulice miast i wiosek katolicką młodzieżą żeńską, ubraną w odświętny strój — mundurek organizacyjny. Jakkolwiek Oddziały są tylko komórką stowarzyszeniową, zaszczepioną na gruncie parafii, to wszędzie obowiązują jednolite metody działania.

K. S. M. ż. wyróżnia się z pośród licznych organizacyj i związków młodzieżowych w Polsce pewnym szczególnym charakterem, oparciem całej działalności na zasadach wiary św. **i przynależnością do Akcji Katolickiej.**

Wprawdzie tak jak inne stowarzyszenia pracuje K. S. M. ż. na polu oświatowym, pogłębia wychowanie społeczne i obywatelskie swych członkiń, zajmuje się sprawami zawodowymi i wychowaniem fizycznym, ale nad tym wszystkim w K. S. M. ż. **góruje wychowanie religijne i apostolska praca w Akcji Katolickiej.**

Każdy Oddział na pierwszym miejscu w budowaniu programu życiowego **stawia Boga i Jego prawo.** Członkini K. S. M. ż. zdobywa w organizacji najpierw gruntowne uświadomienie religijne. Wspólne Komunie św. i rekolekcje zamknięte, to przodujące punkty programu. Na tym dopiero buduje się działalność K. S. M. ż. w innych kierunkach. Oto zasadnicze wytyczne w działalności poszczególnych Oddziałów. Liczba Stowarzyszeń i Oddziałów zdumiewająco wzrasta i zatacza coraz to szersze koło w całej Polsce. Statystyka Stowarzyszenia diecezjalnego K. S. M. ż. w Pelplinie podaje w „Kierowniku“, że w roku 1936 było w diecezji naszej **Oddziałów 423, Okręgów 19,** członkiń zwyczajnych **12,936**, członkiń współpracujących **439.** Działalność religijna przedstawia się następująco: Kółka misyjne i eucharystyczne liczą razem **3.183 członkiń.** W rekolekcjach zamkniętych brały udział **502** członkinie. Po Oddziałach rozchodzi się **pism organizacyjnych 2.227 egzempl., 465** druhen ukończyły I stopień sprawności rolniczej, **412** druhen kurs gospodarstwa domowego, **612** druhen ukończyły kurs szycia z wynikiem bardzo dobrym. **Powyższa statystyka w dniu Swięta Druhen niech przemówi do społeczeństwa wymową cyfr!**

Przez wprowadzenie w życie ogólnopolskiego wyszkolenia organizacja wychowa członkinie, które, służąc sprawie, przyśpieszą realizację królestwa Bożego na ziemi, a wizję mocarstwowej duchem Polski zamienią w rzeczywistość. By więc katolicka młodzież stowarzyszona podjętą pracę i zadania wykonać mogła jeszcze lepiej, potrzebna jest jej pomoc materialna i moralna. To też niech społeczeństwo otoczy ją należytą opieką!

Niechaj Kat. Młodzież żeńska w dniu swego święta w młodych, a najlepszymi nadziejami owianych sercach dozna niekłamanej serdeczności! Niechaj te młode rzesze pracowniczek na niwie społecznej nabiorą pewności i wiary, że za nimi stoi zwartą masą całe starsze społeczeństwo, które każdej chwili gotowe jest przyjść im z pomocą. Niechaj więc Patronalne Święto Katolickiej Młodzieży żeńskiej stanie się łącznikiem starszego społeczeństwa z przyszłością narodu!

Antonina Kasprzycka.

Uroczysta koronacja Matki Boskiej Swarzewskiej w obecności 50 tys. wiernych

Dzień 8 bm był dniem wspaniałego święta dla całego naszego wybrzeża morskiego. Na uroczystość tę przybyły nieprzebrane tłumy pielgrzymów z całego Pomorza, z Gdańska i z dalszych stron Polski. W przeddzień koronacji, dnia 7 bm. wieczorem, cudowną statuę Matki Boskiej Swarzewskiej wyniesiono w uroczystej procesji z kościoła parafialnego na plac koronacyjny i ustawiono na specjalnie zbudowanym i bogato udekorowanym ołtarzu polowym.

Przez całą noc z 6 na 8 bm. kilkutys. tłumy trwały w modlitwach na placu przed figurą Królowej Polskiego Morza, jaśniejącą w blasku lamp elektrycznych i reflektorów.

Następnego dnia w Swarzewie od wczesnych godzin rannych panował ruch nieopisany. Ściągające pielgrzymki zapełniły szczelnie wielki plac przed ołtarzem polowym.

O godz. 9,30 w pobliżu ołtarza polowego JE. ks. biskup Dominik w asyście kilku księży dokonał aktu poświęcenia nowego dzwonu dla kościoła swarzewskiego, ufundowanego przez znaną rodzinę Torlińskich z Wielkiej Wsi. Po wotywie nastąpiło wprowadzenie we wspaniałej procesji legata papieskiego, JE ks. biskupa Okoniewskiego, z kościoła na plac koronacyjny. Ks. Biskup kroczył w otoczeniu licznego kleru z ks. prałatem Roszczynialskim.

Tuż za baldachimem postępował p. Wojewoda Pomorski, min. Raczkiewicz, p. Komisarz Rządu m. Gdyni, Sokół, dyr. DKP. p. inż. Dobrzycki, kurator Okręgu Szkoln., p. dr. Ryniewicz, p. insp. PP. Nowodworski, p. starosta Potocki, dowódca Obrony Wybrzeża, d. kmdr. Frankowski i inni.

Przed uroczystym aktem koronacji odczytano przed ustawionym na ołtarzu mikrofonem radiowym treść dekretu papieskiego, nadesłanego przez Stolicę Apostolską z okazji swarzewskiej. Część dekretu, dotycząca koronacji Matki Boskiej Swarzewskiej na Królową Polskiego Morza, spisana na skrawkach cienkiego pergaminu, została następnie umieszczona w berle, przytwierdzonym do ręki statui.

Następnie rozpoczął się kulminacyjny akt uroczystości, akt koronacji. Przyobleczony w szaty kontyfikalne JE. ks. biskup Okoniewski w obecności dostojników państwowych i kościelnych z p. wojewodą pomorskim Raczkiewiczem i JE. ks. biskupem Dominikiem na czele, nałożył szczerozłote, wysadzane drogocennymi kamieniami korony najprzód na głowę Dzieciątka Jezus, a następnie na głowę Matki Boskiej, przytwierdzając zarazem do jej ręki berło z papieskim dokumentem, odmawiając przy tym przepisowe modlitwy. Blisko 50-tysięczny tłum wiernych w największym skupieniu śledził przebieg tej podniosłej ceremonii.

Po dokonaniu aktu koronacji JE. ks. biskup Okoniewski wygłosił dłuższe, podniosłe kazanie, podnosząc wiekowe przywiązanie ludu kaszubskiego do wiary katolickiej i do Ojczyzny. Dzisiejsza uroczystość jest nowym zbrataniem się Kaszub z całą Polską, strzeżoną cudowną figurą swej Patronki — od dziś Królowej Polskiego Morza.

Uroczystość na placu koronacyjnym zakończyło nabożeństwo pontyfikalne, po którym wyruszyła znowu procesja, tym razem z ukoronowaną już Cudowną Statuą, przenosząc ją do kościoła, gdzie została umieszczona w s... nęce głównego ołtarza.

Uroczystość swarzewska była transmitowana przez Rozgłośnię Pomorską Polskiego Radia na całą Polskę.

Min. Beck w Paryżu.

Dnia 8. 9. min. Beck przybył do Paryża.

Min. Beck w Paryżu odbył dłuższą konferencję z franc. ministrem spraw zagr. Delbos.

Przyjazd szefów sztabu Finlandii i Estonii do Warszawy.

Przybyli samolotem do Polski zaproszeni przez szefa Sztabu Głównego na manewry wojska polskiego gen. Mikołaj Reek, szef estońskiego sztabu gen. i gen. Oesch, szef fińskiego sztabu gen.

Z krwawej Hiszpanii.

Trupami pomordowanych Marokańczyków karmili czerwoni ludność Santanderu.

Santander. Zbiedzy, którzy obecnie powrócili do Santanderu, opowiadają o wstrząsających mordach, podpaleniach i innych zbrodniach czerwonych. M. in. podają, że zgłodniałej ludności dawano mięso z pomordowanych Marokańczyków.

Groźba zbrojnego zatargu minęła.

Znów przeżywała Europa groźne chwile, o których większa część społeczeństwa ani nie zdawała sobie sprawy. Otóż z powodu **wojny w Hiszpanii** ukazały się na morzu Śródziemnym łodzie podwodne, topiące okręty zwłaszcza sowieckie, dowożące materiały wojenne do Hiszpanii, ale również i okręty angielski nie były oszczędzane. To wywołało wielki niepokój, po za Sowietami, zwłaszcza w Anglii i Francji. Postanowiono zwołać konferencję śródziemnomorską, mającą na celu zapewnienie bezpieczeństwa żeglugze na tym morzu.

Właśnie w momencie przygotowywania tejże konferencji rząd sowiecki wystąpił z ostrą notą wobec Włoch, zarzucając im zatapianie okrętów.

Groziło to zerwaniem stosunków między Włochami i Sowietami, niedojściem do skutku konferencji oraz zapachniało prochem.

Ostatnio jednak nastąpiło odprężenie. Rosja, bojąc się widocznie osamotnienia, sfolgowała nieco w swych zapędach.

Incydent ten jednak świadczy, jak łatwopalna jest sytuacja międzynarodowa.

Wojna na Dalekim Wschodzie.

Ostatnio donoszą o zajęciu wysp chińskich Patras przez wojska japońskie.

Chińska narodowa komisja do spraw lotniczych ogłasza, że lotnictwo chińskie w czasie od 14—31 sierpnia strąciło 61 samolotów japońskich, a razem z artylerią przeciwlotniczą **108** samolotów.

Jak dotąd, ofensywa japońska nie odniosła żadnego decydującego sukcesu.

Bezbożnicy przeciw Stalinowi.

„Petit Parisien" donosi, że w organizacji t. zw. „Bezbożników" w Rosji sowieckiej GPU wykryło istnienie wielkiego ruchu antystalinowskiego. Działalność związku bezbożników została zawieszona i wszyscy kierownicy okręgowi mieli być aresztowani.

Co dzień mniej o 200 wynosi liczba mieszkańców Francji.

Paryż. Deputowany p. St. Instin wystosował list do p. premiera Francji, proponując wprowadzenie specjalnych pożyczek dla młodych ludzi, zamierzających wstąpić w związki małżeńskie. Deputowany Instin motywuje swój wniosek tym, że w ciągu bieżącego roku ludność Francji zmniejsza się z każdym dniem o 200 osób.

O zmianie ordynacji wyborczej mówił również w Łodzi przedstawiciel sztabu O.Z.N.

Łódź. Na walnym wojewódzkiem zjeździe delegacji Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny, który odbył się w niedzielę w Łodzi, wygłosił m.in. przemówienie i przedstawiciel sztabu O. Z. N., p. Michał Browiński.

Prelegent, mówiąc o zagadnieniach ustrojowych, wyraził się następująco:

„Na gruncie ustrojowym dokonano w Polsce pewnej przesady. **Zanadto pognębiono parlamentaryzm.** Obóz Zjednoczenie Narodowego uważa, że ustrój Państwa Polskiego jest tak silny i mocny, że pozwala na **wzmocnienie autorytetu i praw parlamentu**. W tym przeświadczeniu O. Z. N. przygotowuje **projekt nowej ordynacji wyborczej**, idącej w kierunku rozszerzenia zasad parlamentaryzmu.

Montowanie centrum w Polsce?

Ludowcy czy z centrum czy z fołksfrontem?

Warszawski organ konserwatywny, lansujący w ostatnich czasach dużo pogłosek i plotek politycznych, pisze że:

„**Podobno Ignacy Paderewski zamierza rozpocząć pewną działalność polityczną.** Początkiem tej działalności ma być utworzenie centrum politycznego. W skład tego centrum miałyby wchodzić **Stron. Ludowe, Ch. D, NPR.** Ponieważ fuzja Ch. D i NPR jest już tylko kwestią czasu, przeto mówi się, iż należy oczekiwać rozpoczęcia pewnych rozmów ze Str. Ludowym. Rozmowy te nie miałyby zapewne na celu doprowadzenia do fuzji Ch. D. i NPR ze Str. Ludowym, ale raczej chodziłoby o **nawiązanie bliższej współpracy politycznej**"

Inne kombinacje polityczne snuje działacz Str. Ludowego, **prof. Marchlewski** z Krakowa. Prof. Marchlewski daje wyraz poglądowi, że Stronnictwo Ludowe w swym **założeniu jest z gruntu demokratyczne** i dlatego też Stronnictwo Ludowe niewątpliwie bardzo silnie zbliżone **jest do PPS i lewicy legionowej** (fołksfrontu).

Nic nie stoi — zdaniem prof. Marchlewskiego — na przeszkodzie, by Stronnictwo Ludowe przystąpiło do frontu **demokratycznego, w którym jest miejsce dla PPS i lewicy legionowej**".

Ch. D. i N. P. R. połączyły się.

Warszawa. Trwające już od dłuższego czasu narady przywódców Chrześcijańskiej Demokracji i Narodowej Partii Robotniczej, mające na celu połączenie obu tych ugrupowań w jedno stronnictwo, doprowadziły do uzgodnienia wspólnego programu na zasadach demokratycznych i chrześcijańskich. Ustaloną została również nazwa nowego stronnictwa, która opublikowaną będzie w osobnym komunikacie władz nowej partii.

Wspólny kongres członków Ch. D. i N. P. R. odbyć się ma w dniu 10 października w Warszawie.

Powrót-Kostka Biernackiego.

Zmiany na stanowiskach wojewodów. Kirtiklis zwolniony.

Na stanowiskach wojewodów zaszły następujące zmiany: z dotychczasowych zajmowanych stanowisk zwolnieni zostali: wojewoda białostocki, **Stefan Kirtiklis**, wojewoda lubelski, dr. Józef Rozniecki oraz wojewoda krakowski, Michał Gnoiński, który jednocześnie delegowany został do zarządu centralnego ministerium spraw wewnętrznych.

Jednocześnie mianowani zostali: wojewodą lubelskim dotychczasowy wojewoda poleski — Jerzy Albin Trameceurt, na stanowisko zaś wojewody poleskiego powraca Wacław Kostek-Biernacki, wojewodą krakowskim mianowany został dotychczasowy prokurator sądu okręgowego w Przemyślu, dr. Józef Tymiński, wreszcie wojewodą białostockim mianowany został dotychczasowy starosta w Kaliszu, Henryk Ostaszewski.

Zwolnienia starostów.

Warszawa. Zarządzeniem p. ministra spraw wewnętrznych zostali zwolnieni bez żadnego przydziału następujący starostowie:

Z Opoczna p. Bielawka Mieczysław, z Gorlic dr. Klimow Romuald, z Limanowej p. Malkowski Ludwik, z Białej Podlaskiej p. Staniewicz Stanisław, z Brzozowa p. Tylko Andrzej, z Krosna p. Stępień Kazimierz, z Przeworska p. Gąssowski Stanisław, z Kamienia Koszyrskiego p. Skórewicz Lubomir, z Gostynia p. Wolfarth Juliusz, z Kołomyi p. Wimmer Józef, z Śniatynia p. Wieser Jan, z Tłumacza p. Skłodowski Władysław, z Zborowa p. Kulpiński Robert, z Gostynina p. Kossobudzki Konstanty, z Wilna p. Niedźwiecki Wiktor, z Lubomli p. Stempowski Hubert, z Jasła Marrossany Juliusz.

Poza tym starosta we Włoszczowej, p. Wyszkowski Włodzimierz, został przeniesiony ze względu na wiek w stan spoczynku.

Nominacji nowych starostów na miejsce zwolnionych należy oczekiwać w dniach najbliższych. Tymczasem obowiązki starostów pełnić będą ich zastępcy.

Fleischerowa skazana na 3 pół roku więzienia.

Kraków, 9. 9. Dziś Sąd Okręgowy w Krakowie ogłosił wyrok Fleicherowej i tow. Hindę Fleischerową skazano na 3 i pół roku więzienia, Izydora Fleischera i Esterę Faerberową na 1 rok więzienia. Adw. Schneidera uniewinniono.

Termin nowych wyborów.

Prasa warszawska, nawiązując do przemówienia gen. Galicy w Krakowie i adw. Browińskiego w Łodzi, snuje domysły, kiedy nowe wybory mogłyby mieć miejsce.

„Wieczór Warszawski" wiąże ten termin z kadencją P. Prezydenta, który upływa w maju 1940 r.

Zdaniem pisma —

„nietylko polityczne i konstytucyjne względy przemawiają za tym, że wybory do nowego parlamentu powinny się odbyć przed wyborem nowego Prezydenta czyli przed majem 1940 r. A że wybór Prezydenta jest aktem największej doniosłości, nie należałoby go dokonywać bezpośrednio do wyborach parlamentarnych, w atmosferze niewygasłych jeszcze walk wyborczych — to stąd płynie drugi wniosek, że między obu wyborami powinien upłynąć pewien okres czasu, a zatem wybory do Izb parlamentarnych powinnyby nastąpić **nie później, niż na wiosnę 1939 r**".

Pismo uważa, iż projekt nowej ordynacji wyborczej powinien być zgłoszony do Sejmu **najpóźniej w grudniu roku bieżącego**, już po otwarciu sesji budżetowej.

Komunikat Stacji Obsługi Turystycznej w Brodnicy.

Bydgoszcz przygotowuje się do wielkich uroczystości w dniach 14 i 15 bm., związanych ze zakończeniem manewrów i powrotem wojska do garnizonów. W uroczystościach tych wezmą udział przedstawiciele najwyższych władz państwowych z marsz. Rydzem Smigłym na czele i min. Kasprzyckim. Ponadto w uroczystościach uczestniczyć będą szefowie sztabów, gen. Estonii, Finlandii i Łotwy.

„Witamy Armię w Bydgoszczy".

Pod powyższym hasłem organizuje L. P. T. na dzień 15 września 1937 r. zjazd masowy do Bydgoszczy, na który wydało Ministerstwo Komunikacji zniżki kolejowe na podstawie indywidualnych kart uczestnictwa, realizowane będą w ten sposób, że przejazd pierwotny do Bydgoszczy odbywa się ze **zniżką 50 proc., powrót bezpłatny**.

Przejazd pierwotny nastąpić może od dnia 14 do 15 września rb, Uczestnicy winni być zaopatrzeni w legitymację z fotografią, stwierdzającą tożsamość. Biletu, wykupionego na przejazd pierwotny, nie należy oddawać przy opuszczeniu stacji miejsca zjazdu, gdyż służy on jako uzasadnienie bezpłatnego powrotu.

Okaziciel karty uczestnictwa ma prawo korzystać z szeregu świadczeń, wymienionych w karcie uczest., uzyskanych na podstawie dołączonych do karty kuponów.

Całkowity koszt przejazdu z Brodnicy do Bydgoszczy tam i z powrotem wynosi zł 1,10, zł 1.50 ceny karty uczestnictwa, wydatek naprawdę dostępny dla wszystkich.

Przyjmujemy zgłoszenia na tanie kwatery w Bydgoszczy. Ze względu na ograniczoną ilość kart uprasza się o wcześniejsze ich zamawianie,

Począwszy od 14 bm., organizuje „Orbis" z okazji imprezy L. P. T. pod hasłem „Polska Jesień" tanie 10-dniowe wycieczki do Kosowa, Zakopanego, Worochty, Zaleszczyk i Wisły. Przejazdy odbywają się na podstawie indywidualnych kart uczestnictwa, które uprawniają do bardzo poważnych ulg kolejowych.

Zgłoszenia przyjmuje i bliższych informacji w sprawie wycieczek udziela St. Obsł. Turyst. w Brodnicy, Ratusz tel. 83.

Kronika kościelna.

Pelplin. J. E. Ks. Biskup Dr. Okoniewski zamianował dziekanem dekanatu tucholskiego ks. prob. Piotra Sosnowskiego w Bysławiu; radcą duchownym ks. prob. Waleriana Siegmunda w Mrocznie; proboszczem portowym w Gdyni ks. Wacława Sękiewicza; administratorami ks. wik. Łosińskiego Bolesława w Szemudzie, ks. wik. Sójkowskiego Franciszka w Niedźwiedziu, ks. pref. Zielińskiego Pawła w Raciążu; kapelanami: ks. wik. Smaglińskiego Franciszka z Byszewy w Toruniu (Szpital na Mokrem), ks. adm. Wiczarskiego Alojzego z Niem. Brzozia w Gdyni (Szpital w Babim Dole); proponował na prefektów: ks wik. Degnera Leona z Kościerzyny do gimnazjum handlowego w Tczewie, ks. wik Kowalskiego Zygfryda z Torunia do gimnazjum męskiego w Chełmnie, ks. kapelana Kowalskiego Józefa z Jabłonowa do szkół powszechnych w Chojnicach; wikariuszami: ks. Doeringa Aleksandra z Grzywny w Szczodrowie, ks. Kończewskiego Mariana z Gdyni w Lignowach Szl, ks. Łobockiego Józefa z Mszana w Lipuszu, ks. Przybisza Franciszka z Mroczna w Toruniu NMP., ks. Ryngwelskiego Józefa z Szczodrowa w Grzywnie, ks. Wydrowskiego Stefana z Raciąża w Mszanie.

Niesamowity testament.

Powieść angielska. 83

(Ciąg dalszy).

Tu wystąpił dyrektor nr. 1, nie mogąc dłużej powstrzymać swego gniewu.

— Nie przystaję na to! — zawołał. — Ja miałbym się zadowolić 10 procentami, kiedy prosty autor miałby dostać 60 procent. Byłoby to haniebne!

— Kiedy pan nie zgadzasz się na to, więc wystąp z zakładu, — rzekł ostro Eustachiusz, — a wy, moi panowie, spodziewam się, że przystaniecie na moją propozycję, bo odtąd znacznie się dochody wasze powiększą. Potem muszę jeszcze nadmienić, że te podziemne lokale, które są hańbą dla tak wielkiego, jak ten, zakładu, zostaną skasowane, a natomiast zostanie urządzony cały szereg obszernych, jasnych pokoi. W końcu dodać jeszcze muszę, że zamyślam znieść ten niegodny system nazywania osób podług numerów, który tylko w więzieniach karnych jest dozwolony. Odtąd każdy, do tego zakładu należący, będzie po swym rodowym nazwisku wzywany. A teraz proszę was wszystkich, moi panowie, abyście raczyli przybyć do mnie do Pompadur-Hall na obiad dla uświęcenia naszych nowych urządzeń. Firma pozostać może ta sama, bo, kiedy teraz wszyscy w tym przedsiębiorstwie mieć będą udział, więc może pozostać „Nelson i spółka".

Wśród niekończonych okrzyków zadowolenia Eustachiusz ukłonił się i odszedł z żoną i przyjacielem do czekającej nań karety, która ich do Pompadur-Hall zawieźć miała. W pół godziny stanęli przed wspaniałą bramą, gdzie lokaje w paradnej liberii czekali już na nich. (Służba starego Nelsona nie była bowiem jeszcze oddaloną). A na ich czele stał gruby ochmistrz Johnson, ten sam, który niegdyś jego ostatnie pieniądze zabrał stryjowi.

— Wielki Boże! — szepnęła Augusta, — cóż my poczniemy z tym tłumem lokai.

— Odpędzimy ich do licha, — odparł Eustachiusz, — widok tej opasłej bandy jest mi także wstrętnym.

Potem wprowadzono ich wśród niskich ukłonów do pałacu i wkrótce znaleźli się w sali jadalnej, gdzie już zbytkowna wieczerza była przygotowana. Trwało przeszło godzinę, zanim lokaje zdążyli przynosić i wnosić srebrne półmiski z najwyszukańszymi potrawami, co nudziło niezmiernie nowych właścicieli.

— Nie mogę powiedzieć, żeby mnie to bogactwo bardzo cieszyło, — rzekła Augusta, wstając i zbliżając się do męża. — Ta wspaniałość ciąży mi niby zmora na piersiach.

— I mnie jest ta liczna służba nieznośną, myślałem właśnie, że lepiej byłoby pozbyć się tego pałacu, a nabyć jaki dom skromniejszy. Tu ani cygara śmiało zapalić nie można.

— A to czemu? — spytała Augusta.

— Patrz na te firanki, na te srebrem przetykane makaty na meblach i ścianach, nie podobna przecież okurzać takich kosztowności.

Po tej rozmowie przeszli na górę, gdzie już dla nich pokoje sypialne stały otworem.

Na zjazd powiatowy Stron. Narod. w Lubawie.

W niedzielę, dnia 19 bm., odbędzie się w **Lubawie wielki zjazd Kół Stron. Narod. powiatu lubawskiego. Zjazd ten połączony jest z poświęceniem proporczyka.** Powinien on stać się potężną manifestacją ducha i uczuć narodowych **całego powiatu.** Wzywam przeto i Zarządy wszystkich Kół Stron. Narod. również i z obwodu nowomiejskiego do rozwinięcia gorliwej propagandy **za jaknajliczniejszym udziałem** członków i sympatyków w tym zjeździe.

Ks. Józef Dembieński,
Prezes powiatowy Stron. Narodowego

WIADOMOSCI

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 10 września 1937 r.

Kalendarzyk. 10 września, Piątek, Mikołaja.
11 września, Sobota, Prota.
12 września, Niedziela, 17 po Sw.
Wschód słońca g. 5 — m. 03. Zachód słońca g. 18 — m. 02.
Wschód księżyca g. 12 — m 46. Zachód księżyca g. 20 — m. 57.

Nowy rozkład jazdy kolejowej.

Z dniem 6 bm. wszedł w życie jesienny rozkład pociągów pasażerskich z ważnością do 14 grudnia rb.

W dzisiejszym dodatku zamieszczamy nowy rozkład z uwzględnieniem pociągów, łączących naszą trasę.

Z miasta i powiatu.

Polska umie należycie ocenić lojalność.

Nowe Miasto. Do odznaczonych Złotem Krzyżem Zasługi należy m. in. i p. dr. Walter Geiger z Mortąg. P. dr. Geiger jest Niemcem i swej narodowości bynajmniej się nie wypiera. Przy tym jednak odnosi się lojalnie i życzliwie do Państwa Polskiego, dowodem czego, że p. dr. Geiger w roku ub. ofiarował na FON. 600 zł, a w roku bież. 3000 zł i 1000 zł na samolot. Władze, uznając w całej pełni tego rodzaju lojalność i ofiarność na cele obrony Państwa, dały temu wyraz przyznaniem mu Złotego Krzyża Niepodległości.

Z tygodnia Strażackiego.

Nowe Miasto. W związku z „Tygodniem Strażackim" urządza nasza Ochotn. Straż Pożarna w sobotę dnia 11 o godz. 16.30 na rynku ćwiczenia pokazowe przeciwlotniczo-pożarowe i ratownicze.

Kierownictwo naszej O. Straży Pożarnej z naczelnikiem p. B. Jentkiewiczem zdecydowało się, wiedzione ostatnimi nowinami z Chin jako i Hiszpanii, uprzytomnić naszemu obywatelstwu grozę nalotu nieprzyjacielskiego i zarazem podkreślić, że w tej dziedzinie przoduje nasza Straż, będąc nieustannie szkolona teoretycznie w niesieniu pomocy Obywatelstwu w razie wojny i nalotu, zdobywając stopniowo potrzebny sprzęt i potrzebną teoretyczną jako i praktyczną wiedzę.

Warto zobaczyć chwalebną imprezę, gdyż kierownictwo wyjątkowo dopuszcza publiczność, jak najliczniej prosząc na tej drodze szanownych obywateli rynku, ażeby naklejali okna wystawowe paskami papieru na krzyż, gdyż może się zdarzyć, że od huku petard pękłaby szyba.

O godz. 16.30 nastąpi przepisowy alarm lotniczy syreną 3 razy po 1 minucie. Ukończenie alarmu sygnalizuje syrena gwizdem kilkakrotnym.

Z jarmarku.

Nowe Miasto. W ubiegłą środę, 8. bm. odbył się tu jarmark miesięczny na bydło i konie, na którym płacono za: krowy 90—170 zł, jałowice 35—70 zł, kozy 10—16 zł, konie 100—420 zł. Spęd był słaby, zwłaszcza koni. Transakcji zawarto mało.

Kino Dźwiękowe Objazdowe.

Nowe Miasto. Kino Dźwiękowe Objazdowe wyświetla w Nowym Mieście w niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 4 i 8.15 wielki podwójny program, składający się z dwóch przepięknych filmów, mianowicie najnowszy film króla detektywów Harry Piela pt. „90 minut postoju", wielki kryminalny film oraz „Caliente miasto miłości", wspaniały film muzyczny o niebywałym przepychu wystawy z Dolores del Rio w roli głównej. Wspaniały ten podwójny program filmowy powinien każdy sobie zobaczyć. Prawdziwa to uczta dla wzroku i słuchu, której nikt nie powinien ominąć

Halo, halo, Tydzień Strażacki!

Tereszewo. Dnia 12. 9. 37 r. urządza tutejsza Straż Pożarna zabawę taneczną na sali p. Sałackiego. na którą zapraszamy wszystkich Obywateli Tereszewa i okolicy. Tydzień Strażacki chcemy zakończyć zabawą i różnymi urozmaiceniami. Mamy zaszczyt poprosić Obywateli na tak piękną salę i obszerną, nowo wybudowaną u p Sałackiego w Tereszewie

Obywateli prosi się o stawienie się jak jeden mąż. Czysty zysk przeznacza się na sprzęty strażackie.

Nowe przedsiębiorstwo.

Grodziczno. Nasza zwykle spokojna wioska zaczyna nabierać życia handlowego, bo do już tutaj istniejących 5 przedsiębiorstw różnego rodzaju przybyło w tych dniach jeszcze jedno przedsiębiorstwo handlowe, a mianowicie bławatów, galanterii, naczyń kuchennych, żelaza itd. Właścicielem nowego przedsiębiorstwa jest p. Willkomm Ignacy, czynny członek Stron. Nar. i znany jako rzutki kupiec w naszej okolicy Nowemu przedsiębiorstwu „Szczęść Boże!"

Poświęcenie spółdzielczej odtłuszczarni.

Swiniarc. W ub. niedzielę odbyło się tutaj poświęcenie nowo pobudowanej odtłuszczarni mleka spółdzielczej, Lecz wróble na dachach świergocą, że z tą nowo pobudowaną odtłuszczarnią jest coś nie w porządku. Bo inicjator tej budowy danej odtłuszczarni, p. K., nie cieszy się zaufaniem tut. rolników dlatego, że dotąd nie uważał za stosowne, pomimo kilkakrotnych wezwań wyliczyć się jako prezes tut. kółka rolniczego wobec swych członków z gotówki, zainkasowanej w dożynki ubiegłego roku. Dzięki Bogu już rok minął, a członkowie jeszcze zawsze czekają na rozliczenie się z p. K. Czy się doczekają, niewiadomo. O nieufności do p. K. świadczy fakt, że ta nowo utworzona spółdzielnia ma prawdopodobnie aż 4 członków dostawców. Nic dziwnego, bo tut. rolnicy są narodowo usposobieni, a obawiają się, by ta nowa spółdzielnia nie legła w gruzy tak samo, jak ten sławny blok BBWR oraz Strzelec, których to organizacji p. K. był na tut. gruncie bodaj sam jeden przedstawicielem i starał się, jak mógł, rozkrzewiać ideologię sanacyjną, naturalnie był to wódz zawsze bez wojska.

PROGRAM

zjazdu powiatowego oraz uroczystość poświęcenia proporca Stron. Narod. w Lubawie w dniu 19. IX. 1937 r.

Godzina 9,00 Zbiórka w Parku Wolności
„ 9,30 Raport kol. Prezesowi
„ 9,45 Wymarsz z orkiestrą na czele do kościoła na uroczystą Mszę św. i poświęcenie proporca. Przemarsz ulicami: 19 stycznia, Kupnera, Warszawską, Rynek i Zamkową.
„ 10,00 Msza św. i poświęcenie proporca. Po Mszy św. zbiórka na Przygródku, po czym wymarsz do defilady ul. Zamkową na Rynek, gdzie władze Stron. Narod. odbiorą defiladę.
„ 12,00 Zgromadzenie publiczne na Rynku.

Porządek obrad:
1. Zagajenie.
2. Modlitwa o Wielką Polskę.
3. Odśpiewanie „Boże, coś Polskę".
4. Wręczenie proporca chorążemu.
5. Referaty kol. kol.: Ks. sen. Bolt „Walka o duszę Narodu Polskiego".
6. Wacław Ciesielski „Cud Wisły".
7. Składanie życzeń.
8. Odśpiewanie „Hymnu Młodych".
9. Zamknięcie.

Po zakończeniu zgromadzenia wymarsz komp. honorowej ul. Grunwaldzką na cmentarz katolicki celem złożenia wieńców na grobie poległych o Wielką Polskę. Powrót komp. honorowej na Rynek, skąd nastąpi wymarsz pochodu ulicami Warszawską, Gdańską, Poznańską do Rzeźni Miejskiej na wspólny żołnierski obiad (grochówka 20 gr.)

Godzina 14,30 Wymarsz ulicami: Poznańską, Gdańską, Kupnera, 19 stycznia do Parku Wolności na zabawę narodową (tańce, strzelanie do tarczy o wartościowe nagrody, gry i zabawy dla dzieci itd.
„ 19,00 Zakończenie zabawy — wieczorna modlitwa — rozjazd poszczególnych kół do rodzinnych wsi.

W pochodzie biorą udział tylko członkowie Stron. Nar., posiadający legitymacją, ważną na rok 1937. Legitymacje nabyć można u kierowników.

KĄCIK RADIOWY

Audycje Polskiego Radia w Warszawie.

Sobota, 11. IX. 6.15 Audycja poranna. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Płyty. 12.25 Orkiestra rozrywkowa. 16.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci młodszych. 16.30 Pożegnanie lata — korowód z pieśnią i muzyką po ulicach Warszawy. 19.15 Koncert z Ciechocinka. 20.00 Audycja dla Polaków zagranicą. 21.05 Ballady i pieśni Schumanna i Schuberta. 22.00 Tańce słowiańskie (tr. z Krakowa).

Niedziela, 12. IX. 8.00 Audycja poranna. 9.00 Regionalna transmisja z Chełmna a) Pieśni ludowe, b) Uroczyste nabożeństwo z Katedry. 12.03 Koncert z płyt. 13.10 Koncert popularny (mandol.). 14.40 Audycja dla dzieci. 15.00 Audycja dla wsi. 16.00 Koncert ork. symf. PR. i małej ork. PR. z Łazienek. 19.00 Wznowienie słuch. pt. Wielka wygrana. 19.20 Polska kapela ludowa. 20.05 Koncert z Wiednia. 21.00 Diabeł w zalotach — czyli podróż diabła na wesele — wesoła audycja ze Lwowa. 22.00 Recital śpiew. Gagarina.

Poniedziałek, 13. IX. 6.15 Audycja poranna. 11.15 Audycja dla szkół 11.40 Koncert. 12.25 Grieg: dwa utwory. 12.40 Od warsztatu do warsztatu. 16.15 Koncert z Ciechocinka. 16.45 Lwów na szlaku czarnomorsko-bałtyckim — odczyt. 17.00 Papa Franck — reportaż muz. 18.15 Płyty. 20.00 Koncert rozrywkowy. 21.45 Ogniwa — opow. Orzeszkowej. 22.00 Pieśni polskie w wyk. Saleckiego. 22.20 Koncert.

Program Polskiego Radia S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.
Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Sobota, 11. IX. 13.00, 15.00, 23.00 Płyty. 15.40 Wiad. z Pomorza. 19.10 Wiad. sport. z Pomorza. 19.15 Koncert z Ciechocinka.

Niedziela, 12. IX. 8.35 Audycja dla wsi a) Informacje dla rolników, b) płyty. 12.03, 14.40 Konkurs chórów pomorskich przed mikrofonem. 13.00 Sztuka pomorska i gdańska — pogad. 20.00-23.00 Płyty. 20.35 Wiad. sport. z Pomorza. 21.40 Wiad. sport. ze wszystkich rozgłośni PR.

Poniedziałek, 13. IX. 12.15 Pomyślmy o odzież zimowej — pogad. 12.25, 13.00, 15.00, 18,10, 23.00 Płyty. 15.40 Wiad. z Pomorza. 16.15 Koncert z Ciechocinka. 18.00 Pogad. aktualna. 18.45 Wiad. sport. z Pomorza.

Poza tym transmisje z innych polskich stacyj.

RUCH TOWARZYSTW.

Związek Weteranów Powstań Narodowych, Koło Nowe Miasto.

W niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 13, odbędzie się zebranie tutejszego Koła w Hotelu Centralnym z następującym porządkiem obrad: 1. Zagajenie. 2. Odczytanie protokółu. 3. Sprawozdanie delegacji z interwencji w Komitecie Krzyża i Medalu Niepodległości w Warszawie oraz komunikaty. 4. Dyskusja. 5. Sprawa zatargu z zarządem. Obecność wszystkich członków pożądana. tymcz. Zarząd.

Stow. Właścicieli Nieruchomości.

Nowe Miasto. Podaje swym członkom i sympatykom do wiadomości, że miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 12 września rb. o godz. 19.30 (7.30) w Hotelu Centralnym (parter).

Ze względu na omówienie ważnych spraw uprasza się o jak najliczniejszy udział. Zarząd.

„Harmonia" Nowe Miasto.

Nowe Miasto. W piątek 10 o godz. 20 odbędzie się zebranie w Hotelu p. Bony lekcja śpiewu. Uprasza się o przybycie wszyskich członków. Zarząd.

Baczność PP. Pszczelarze!

Nowe Miasto. Nadszedł cukier na podkarmianie pszczół. Jest do odebrania u p. Kujawskiego. Wrześniowe zebranie towarzystwa odbędzie się we wtorek, 21. bm. o godz. 13. w lokalu TCL. przy ulicy Srodkowej, na które zaprasza członków i sympatyków Zarząd.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Płacono w złotych kg za 100

	Poznań, 9. 9.	Bydgoszcz, 8. 9.
Żyto nowe	22.50— 22.75	23,25— 23.50
Pszenica	30.50— 31.00	29.75— 30.25
Jęczmień	19.50— 20.00	18.75— 19.25
Owies	19.75— 20.50	19.75— 20.25
Siemie lniane	42.00— 45.00	45.00— 47.00
Rzepak zimowy	54.00— 56.00	56.00— 58.00

Zydowski stragan z owocami na targowisku w Nowym Mieście. Zydówka Taube wraz z swoim kompanem przy sprzedaży owoców niepoprawnym gojom.

Spęd bekonów w Nowym Mieście

odbędzie się we wtorek, dnia 14 bm. o godz. 6 rano w następującej kolejności: Wawrowice, Zajączkowo, Mroczno, Nowe Miasto, Jamielnik, Sampława, Mikołajki, Tylice, Bratian, Wielkie i Małe Bałówki, Nowydwór, Kurzętnik, Kamionka, Marzęcice, Rakowice, Gwiździny, Radomno, Lekarty, Niem. Brzozie, Gryźliny. **Zapotrzebowanie na spędzie bardzo duże. Odstawiać również mogą producenci z okręgu Biskupiec.**

Instruktoriat Hodowlany PIR. w Nowym Mieście Lub.

KOMUNIKATY P. T R

Audycja radiowa o oddłużeniu rolnictwa.

Wojewódzkie Biuro do Spraw Finansowo-Rolnych komunikuje, że w dniu 11 września br. o godz. 12,15 wygłosi Inspektor Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych prelekcję przez radio na wszystkie rozgłośnie na temat zmniejszenia zadłużenia rolników z tytułu reszty ceny kupna ziemi i z działów rodzinnych.

Podając powyższe do wiadomości zainteresowanych, proszę o wysłuchanie audycji, która zorientuje ich o obniżeniu zadłużenia z art. 53 i 54 dekretu P. Prez. RP. z dnia 24. X. 1934 roku.

(—) Jan Kołodziejski.
Delegat Woj. Biura do Spraw Finansowo-Rolnych na pow. lubawski.

Za redakcję odpowiedzialny: Władysław Rau w Nowymmieście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Zainteresowanych

ewtl. wierzycieli

śp. ks. prob. Kalitowskiego, jako i tych wszystkich, którzy posiadają jakiekolwiek przedmioty, które stanowią własność śp. prob. Kalitowskiego, uprasza się o zgłoszenie tychże w terminie **14-dniowym od dnia ogłoszenia** do niżej podpisanego

Nowe Miasto Lubawskie, dnia 8 września 1937 r.

Ks. Józef Dembieński,
wykonawca testamentu

DO SIEWU!

PSZENICĘ DAŃKOWSKĄ GRANIATKĘ
oraz
ŻYTO PETKUS WANGENHEIM
odpowiednie na naszą glebę, I. i II gl odsiew
poleca

„ROLNIK" Spółdz. roln.-handl.
Lubawa, tel. 39. Nowe Miasto, tel. 49.

Na czas zapraw znany jako najlepszy w oryginalnych butelkach

Ipierwszorzędny ocet spirytusowy 10% w beczkach i balonach
żądać we wszystkich składach kolonialnych i sklepach spożywczych

Automatyczna fabryka octu
Maria Chylewska, Nowe Miasto Lubawskie

Pomorsko-Poznański

ROZKŁAD jazdy kolejowej

Ważny od 6 września 1937.
Cena 80 groszy.
Nakładem Drukarni Toruńskiej S. A.

Do nabycia
w księg. „DRWĘCA" Nowe Miasto

Polecam w wielkim wyborze

ROWERY

Otello, Lux, Orginal Luxur, Balta i in. oraz **wszelkie części do rowerów.**

Żyrandole w wielkim wyborze.

Baterie anodowe i kieszonkowe
stale na składzie.
Ceny bezkonkurencyjne tylko w firmie

FR. WANTOWSKI, skład broni
BRODNICA, Rynek 19.

Kawa

palona na maszynie najnowszego systemu zachowuje znakomity zapach, czysty smak i największą wydajność. Codziennie świeżo palona trafia z maszyny do magazynu, a stamtąd wprost do konsumenta, dając mu wyborny, wszystkie zalety posiadający napój do nabycia w firmie

STANISŁAW ROST,
NOWE MIASTO
Rynek 23 — Telefon 36.

Tapety

FARBY
POKOSTY
KREDĘ
poleca najtaniej
Józef Cieszyński,
drogeria i skład farb
Nowe Miasto
Rynek 7 Telefon 62

Parniki

do kartofli
najnowszego typu po cenach szpitalnych dostarcza
„Unia" sp. akc. Brodnica

Przeprowadziłem
mój zakład krawiecki damsko-męski
z ul. Kopernika
na ulicę 19 Stycznia
obok składu rzeźnick. p. Górskiego. Proszę o łask. dalsze poparcie mego przedsiębiorstwa Z poważaniem
Ig. Krezymon, Nowe Miasto.

Polecam

po najniższych cenach najlepszy wyrób krajowy:

maneże
młócarnie
wialnie
sieczkarnie
pługi
brony
kultywatory
odkładnie -
lemiesze

oraz wszelkie części zapasowe do maszyn
parniki do parowania kartofli
kafle do pieców
w różnych kolorach i okucia do takowych
najlepszy **węgiel** górnośl. **opałowy i kowalski**

N. Ewertowski,
handel żelaza, maszyn roln. i sprzętów dom.
NOWE MIASTO,
Rynek 27. Tel 66.

Na zasiewy

polecam do zaprawy zboża
Ziarnik
(do zaprawy suchej)
Siarczan miedzi
Formalinę
NOWA DROGERIA
właśc. Wacław Truszczyński
LUBAWA, ul. Zamkowa 1
Telefon 37.

Zakład kamieniarsko-rzeźbiarski

Fr. Bielawski,
Brodnica n. D
Telefon nr. 41.
Wykonuję
pomniki-grobowce
i wszelkie prace kamieniarskie i rzeźbiarskie w granicie, marmurze piaskowcu także wszelkie roboty budowlane w terazzo.

Wyrób Zakładów „Persil" Polska Spółka Akcyjna, Bydgoszcz.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia!

Sprzedam tanio
pokój jadalny
dębowy (czarny) oraz
fortepian
Spiżewski, Lubawa
Hotel Polski.

Drzewo opałowe
gromady zdatne na płoty, drzewo użytkowe, stale na sprzedaż we wtorki i piątki
Majątek Cibórz,
p. Lidzbark.

Na nowy rok szkolny polecam w wielkim wyborze i najtańszych cenach

WSZELKIE PODRĘCZNIKI SZKOLNE

zeszyty, bruliony, bloki rysunkowe, szkicowniki — ołówki — cyrkle — obsadki pióra — gumki — temperówki — atramenty — kredki i t. d. i t. d.

E. ASSMANN, DZIAŁDOWO, Rynek 7.

Przyjmuję pożyczki państwowe po kursie 100 za 100 zł.

J. Truszczyński, Lubawa, Rynek 32|34. Telefon 94.

Polecam
art. budowlane:
smołę
papę
gwoździe
wszelkie okucia budowlane, okucia do mebli
prima węgiel opałowy i kowalski
oraz po najniższych cenach
porcelanę,
sprzęty kuchenne
garnki kamienne
słoje do zapraw
dla kupujących wyprawę ekstra rabat

Alfons Leski,
LUBAWA,
skład żelaza, mat. budowlanych porcelany i sprzętów kuchen.

Dla PP. mistrzów rymarskich i tapicerskich

Hurt Detal

Blanki czarne do uprzęży roboczych i wyjazdowych
Blanki orange i naturalne
Skórę surowcową
Okucia białe i czarne
Taśmę do lejc i żaluzji
Skórę lakierowaną
Wojłok (filc) różnych grubości
Podkładki filcowe i ceratowe
Narzędzia rymarskie:
taśmę do materaców
płótna fasonowe i sprężynowe
szpagaty
gwoździe modraki i gurtowe
trawę indyjską
pakuły
słomę lnianą itd.
poleca
Składnica Skór
Cz. Balcerowicz,
Brodnica n. Drw.
przy moście tel. 111

Polecam
po bardzo korzystnych cenach
cegłę i płyty szamotowe
w różnych formatach oraz
mąkę szamotową
Alj. Kozicki, Lidzbark,
Plac Hallera.

PRALNIA
Chemiczna i farbiarnia
w Brodnicy, ul. Mostowa 7
właśc.: KONST. STEIKA
Czyści chemicznie i farbuje wszelką garderobę fachowo, szybko i pod gwarancją nieuszkodzenia tkaniny.
Ceny znacznie zniżone
Zlecenia przyjmują:
w Lubawie:
p. Bestjanowa „Bazar"
w Działdowie
p. Br Bojarska, Rynek 9
skład tow. krótkich.
w Lidzbarku
p. Stan Gawryś, skł. galanterii
Na Nowemiasto poszukuje się poważniejszego zastępcy do przyjmowania wszelkiej garderoby do czyszczenia chem. wzgl. farbowania.

Modry kamień

Ziarnik
do suchej zaprawy zboża
poleca najtaniej
NOWA DROGERIA
Edward Stienss,
Nowe Miasto, 19 Stycznia 9

Poszukuję od zaraz
umebl. pokoju
z całym utrzymaniem
Zgł. do adm. „Drwęcy"
Nowe Miasto.

Skóry surowe:
Cielęce
Bydlęce
Kozie
Skopowe itd.
Wosk pszczeli
Wełnę owczą
Włosie końskie
kupuje i płaci najwyższe ceny dzienne
Składnica Skór
CZ. BALCEROWICZ
Brodnica n. Drw.
przy moście tel. 111.

Wykę zimową
(Vicia Villosa)
i żyto na siew
z 20 proc. dopłatą ma na sprzedaż
Marianowo.

Nowe ang. matiasy i matyski lipcowe
polecam
Fr. Tysler, Lubawa.

Prima
eksportowy, górnośląski
węgiel
poleca
Stanisław Rost
Nowe Miasto, Rynek 23.

NASZ PRZYJACIEL

DODATEK ŚWIĄTECZNY

Na niedzielę XVII po Świątkach

EWANGELIA,

napisana u św. Mateusza, w rozdz. XXII. w. 35—47

W on czas przyszli do Jezusa Faryzeuszowie i zapytał go jeden z nich, zakonny Doktór, kusząc go: Nauczycielu, które jest wielkie przykazanie w Zakonie? Rzekł mu Jezus. Będziesz miłował Pana Boga twego ze wszystkiego serca twego i ze wszystkiej duszy twojej i ze wszystkiej myśli twojej. Toć jest największe i pierwsze przykazanie. A wtóre podobne jest temu: Będziesz miłował bliźniego twego, jako samego siebie. Na tym dwojga przykazaniu wszystek Zakon zawisł i Prorocy. A gdy się Faryzeusze zebrali, spytał ich Jezus, mówiąc: Co się wam zda o Chrystusie? Czyj jest Syn? Rzekli mu: Dawidów. Rzekł im: Jakoż tedy Dawid w duchu zowie go Panem, mówiąc: Rzekł Pan Panu memu, siądź po prawicy mojej, aż położę nieprzyjacioły twoje podnóżkiem nóg twoich? Jeśli tedy Dawid zowie go Panem, jakoż jest Synem jego? A żaden nie mógł mu odpowiedzieć słowa ani śmiał żaden od onego dnia więcej go pytać.

Jarzmo Boskie wdzięczne, a brzemię lekkie.

W starym zakonie Pan Bóg wieloma prawami naród izraelski obarczył. Wiele z nich odnosiło się do sądów, wiele do różnych ceremonii, wiele do pokarmów i sposobu pożywania ich, a wielka ich liczba utrudniała właśnie ich zachowanie. Ale skoro tylko zastąpił Boski Zbawiciel na świat, a w łaskawości Swej i dobroci ustanowił nowy zakon, zaraz zmniejszona została liczba przepisów prawnych. Te tylko przykazania są nam do wypełnienia podane, które nie tylko obciążają człowieka, jak raczej uszczęśliwiają. Są one wprawdzie jarzmem, są brzemieniem, ale jarzmem wdzięcznym, brzemieniem lekkim. Aby to sobie dobitnie unaocznić, przedstawmy sobie tylko, że wszystkie prawa i przykazania nowego zakonu łatwe są do znoszenia, bo do natury naszej są zastosowane, łatwe są do znoszenia, bo są jarzmem Chrystusa, tj. wodza i Zbawiciela naszego, łatwe do znoszenia, bo są słodkie dla obfitych pociech i wielkiej nagrody.

Nie masz nic łatwiejszego, jako czynić to, do czego nas natura skłania. Nic łatwiejszego ogniowi, jak zagrzewać, wodzie jak ochładzać, bo tych żywiołów taka jest już przyrodzona własność. A cóż jest odpowiedniejszego naturze rozumnej, jak żyć przystojnie i sprawiedliwie? Izali rozum, światło przyrodzone nie każe czcić Boga, Stwórcy swego? Izali, nie każe szanować rodziców? Izali nie zakazuje zdrady, kłamstwa, łupiestwa i innych tym podobnych występków? Izali nie każe litować się nad bliźnim? Toć tedy przykazania Boskie są wyrażone w sercach naszych, są wszczepione w naturę naszą, a za tym nieznośnymi ani być ani zwać się nie mogą. Nie może to jarzmo zwać się ciężkie, które utwierdzone jest w samej naturze. Izali obciążają ptaka skrzydła, którego na powietrzu utrzymują? Izali obciążają wóz koła, które mu umożliwiają posuwanie się? Tak też i przykazania Boskie nie są żadnym jarzmem i brzemieniem gorzkim i ciężkim. A przy tym przecież P. Bóg do ich wypełniania udziela nam Swej pomocy, Swej łaski. Nie ma więc wymówki: „Ja przykazań Boskich wypełniać nie jestem w stanie“. Każdy może i musi je wypełnić, inaczej zmyli na wieki swe przeznaczenie, dla którego go P. Bóg na ten świat powołał.

Z opieką duszpasterską do rodaków w Brazylii.

W dniu 18 w września z zakładu misyjnego Księży Misjonarzy św. Rodziny w Górce Klasztornej na pracę duszpasterską do naszych wychodźców w Brazylii wyrusza 6 młodych księży, wychowanków i członków tegoż Zgromadzania misyjnego ks. Walenty Ginter, ks. Józef Kraniński, ks. Zygmunt Dryjański, ks. Marcin Stencel, ks. Józef Kuczkowski i ks. Franciszek Woźny.

Udają się do różnych prowincyj brazylijskich, gdzie na rozległych połaciach kraju rozrzuceni nasi wychodźcy najbardziej odczuwają brak opieki duszpasterskiej.

Na miejscu swego przeznaczenia nie znajdą żadnej pomocy i żadnych rzeczy, potrzebnych do kultu Bożego. W to wszystko muszą zostać zaopatrzeni w kraju. Nie trudno więc sobie wyobrazić, ile pociągnie za sobą kosztów podobna wyprawa i podróż.

To też apelujemy gorąco do wszystkich szlachetnych serc, rozumiejących doniosłość sprawy misyjnej i opieki duszpasterskiej dla naszych wychodźców, o pośpieszenie z doraźną pomocą czy to w postaci ofiary pieniężnej na podróż dla wyjeżdżających misjonarzy, czy też w postaci innych ofiar, np. książki dla bibljotek i szkół na wychodźtwie, paramentów kościelnych itd.

Wszelkie ofiary przesyłać należy pod adresem: Zakład Księży Misjonarzy św. Rodziny w Górce Klasztornej, poczta Łobżenica Wlkp., a ofiary pieniężne na PKO nr. konta 207.420, właściciel konta: Collegium Marianum, Górka Klasztorna, u. p. Łobżenica.

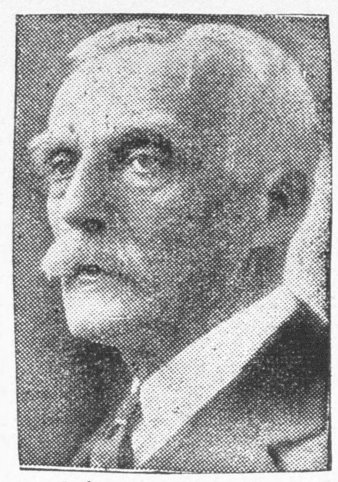
Odkrycie „drugiego Biskupina“. Na Pomorzu od prawieków mieszkali Słowianie.

Po sensacyjnych pod względem naukowym przedhistorycznych odkryciach w Biskupinie w Wielkopolsce obecnie na Pomorzu dokonano nowego odkrycia prasłowiańskiego grodziszcza na terenie lasów miejskich w Kamieńcu w pow. toruńskim.

Prace to zmierzają do rozkopania i zbadania ogromnej osady, położonej na wysokim brzegu Wisły. Osada ta należy do najciekawszych i największych grodzisk przedhistorycznych, odkrytych dotychczas na Pomorzu. Grodziszcze to należy do t. zw. „kultury łużyckiej“ z epoki żelaznej około 700—500 lat przed Narodzeniem Chrystusa. Ujawniono związek kulturalny tego grodziszcza z osadą bagienną w Biskupinie w Wielkopolsce. Był to obronny bastion nad Wisłą. Dla nauki posiada on pierwszorzędne znaczenie, gdyż jest dalszym argumentem zamieszkania ziem pomorskich przez Słowian, jeszcze w czasach przedhistorycznych. Prace są finansowane przez Pomorski Urząd Wojewódzki.

Zdołano już ustalić dawny wygląd grodziszcza, które strzegą przejść przez Wisłę na jej prawym brzegu. Na wale obronnym znajdował się cały szereg wysokich izb, umocnionych kamieniami. Grodzisko to swego czasu padło ofiarą pożaru, prawdopodobnie w czasie napadu wrogów. Znaleziono już liczne naczynia gliniane, groby, kolczyki, naszyjniki it.d.

Zgon Andrewa Mellona.

W Nowym Jorku zmarł jeden z najbogatszych ludzi świata, Andrew Mellon, wybitny finansista, polityk, b. minister finansów i ambasador Stanów Zjednoczonych w Londynie.

Andrew Mellon pochodził ze szkockiej rodziny, która wyemigrowała do Ameryki. Ojciec jego, Tomasz Mellon, był adwokatem i sędzią, zajmując się jednocześnie spekulacją terenami i różnymi operacjami finansowymi. Osiedlił się w Pittsburgu. Andrew ukończył uniwersytet, ale już jako 18-letni chłopiec spekulował terenami i kontynuował operacje finansowe swojego ojca. Dzięki niesłychanie szybkiemu wzrostowi miasta, zarobił na spekulacjach terenowych wkrótce miliony, które ulokował w przemyśle. Główną uwagę w początkach swojej kariery Mellon zwrócił na przemysł stalowy. Stojąc na czele „Betlehem Steel Comp.“, stał się jednym z dyktatorów tej gałęzi przemysłu. Działalność swoją rozszerzał następnie na przemysł węglowy, naftowy, koleje, przemysł drzewny, budowę okrętów i wreszcie przemysł aluminiowy.

Majątek Mellona w r. 1932 oceniano na 10 miliardów dolarów. Galerja sztuki, jaką stworzył, przedstawia wartość przeszło 500 mil. dol.

Wzrost religijności u robotników w Sowietach.

Z Zagłębia donieckiego donoszą o znacznym wzroście nastrojów religijnych wśród robotników. Korzystając z zezwolenia nabywania materiałów budowlanych na budowę domów prywatnych, robotnicy budują kaplice. W wielu kopalniach, zwłaszcza niebezpiecznych, robotnicy nie chcą pracować o ile nie zostanie odprawione nabożeństwo przed rozpoczęciem robót.

Duże rozpowszechnienie ma wśród górników literatura o treści religijnej.

Władze miejscowe muszą patrzeć na to wszystko przez palce, bo represje antyreligijne wywołują odpływ robotników z Zagłębia, w którym i bez tego daje się odczuć brak sił roboczych.

Jednego dnia zmarło trzech braci.

Jeden z trzech braci trojaczków Bartini został w Rzymie przejechany przez samochód. Prawie o tej samej godzinie zmarł we Florencji jego brat na skutek udaru serca, pomimo że cieszył się zupełnym zdrowiem. Trzeci z braci otrzymał w Medjolanie telegraficzną wiadomość o śmierci tamtych dwóch i postanowił natychmiast udać się do Rzymu celem zajęcia się pogrzebem. Tego samego jednak wieczoru zmarł on przed swoim wyjazdem, również na udar serca.

Szwecki meteorolog przepowiada ciepłą zimę.

Jeden ze znanych szweckich badaczy meteorologii, prof. Sandström, od 10 lat spędza miesiące letnie na morzach północnych i bada zmiany, zachodzące w Golfstromie. W roku bieżącym ciepłota wód, przez które przepływa Golfstrom, jest wyższa, niż w roku ubiegłym. Ze zjawiska tego szwecki meteorolog wyciąga wniosek, iż zima tegoroczna nie będzie bardzo mroźna.

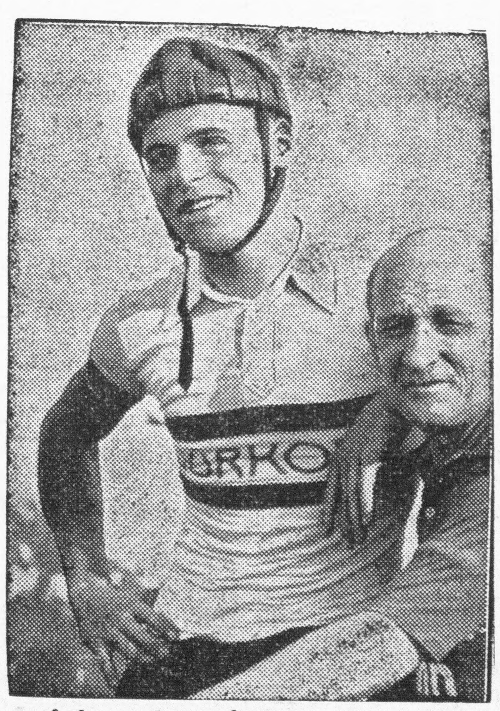
Miłość silniejsza od pieniędzy.

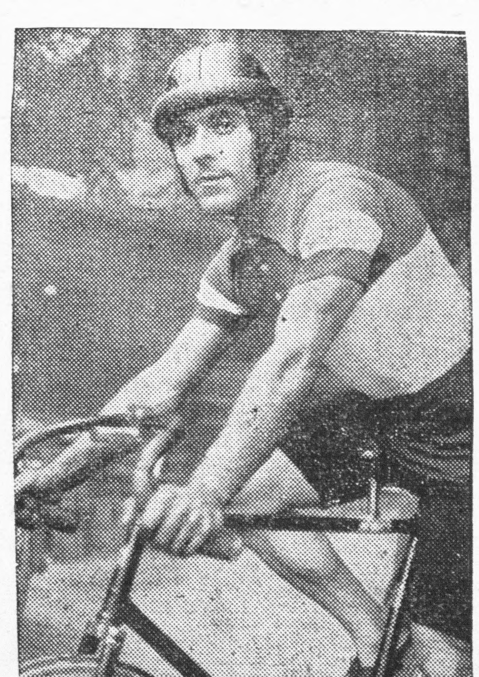
W Londynie odbyły się w tych dniach zaślubiny 22 let. córki angielskiego przemysłowca drzewnego, Miss Arty Benn, z 26-letnim baronem węgierskim, Antonim Dirsztayem. Zaślubiona para była przedmiotem licznych owacji ze strony nie tylko bliskich i znajomych, lecz również i szarych Londyńczyków. Miss Arty poślubiła ukochanego wbrew ojcu, który wydziedziczył córkę. Nazajutrz po zaślubinach przyjaciele milionera wywarli wpływ na bezwzględnego ojca, który zgodził się na małżeństwo.

Latający rower.

W Vizzola Ticino odbył się pokaz latającego roweru, zbudowanego przez Włochów Bossi i Bonomi. Rower ten wyposażony jest w dwa śmigła, poruszane nogami i przekładnią. Na wehikule zasiadł długodystansowiec Gasco, który uniósł się na wysokość 10 metr., przebył przestrzeń 862 metry.

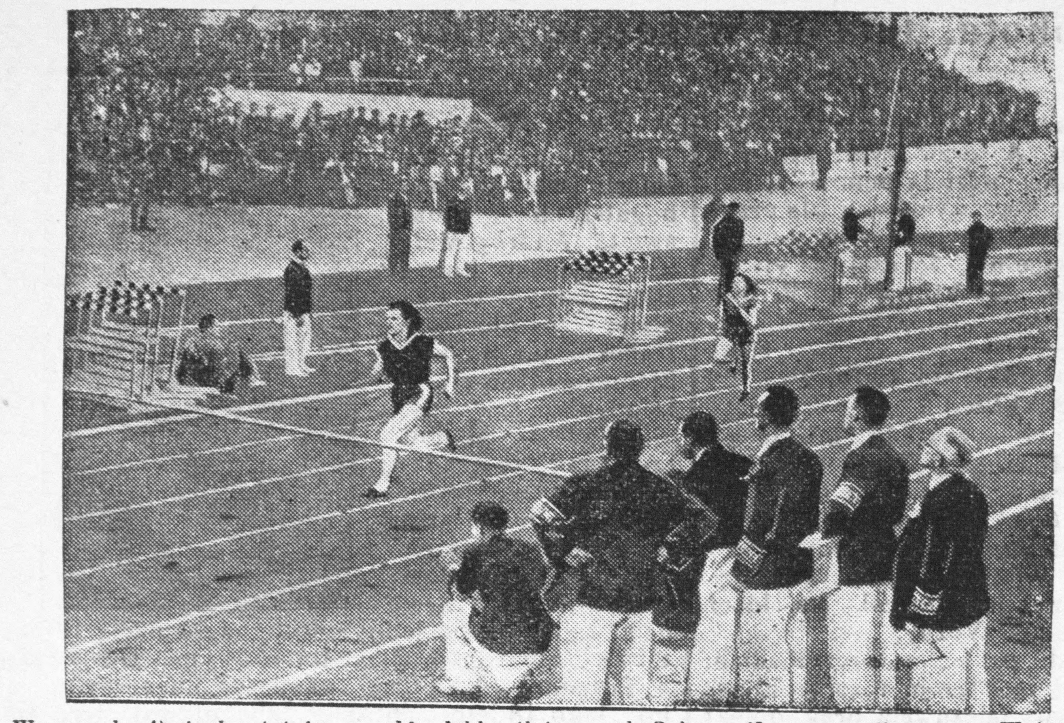

W zawodach o mistrzostwo świata stawali m. in. cykliści:

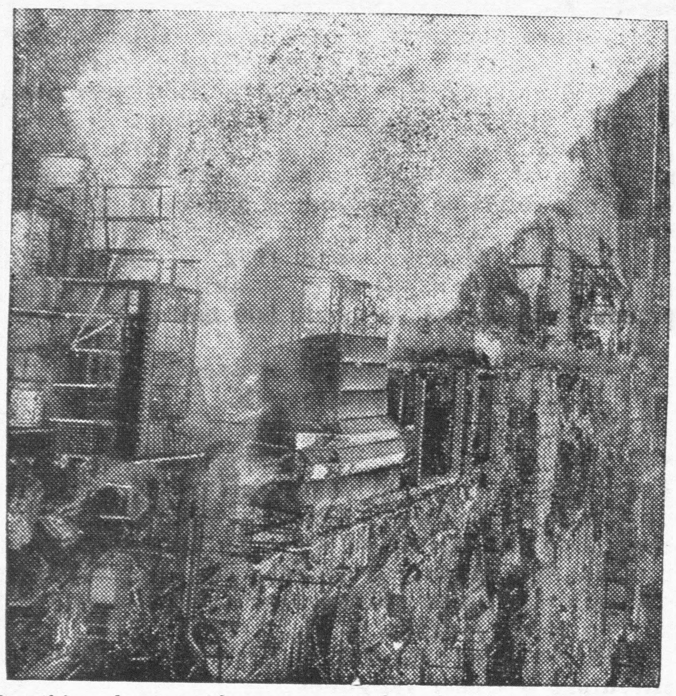
Karch-Kaors. Belg i Antoni Magne. Francuz — Richter, Niemiec — Severgnini, Włoch

Zawody odbyły się w Kopenhadze. Wszystkie państwa wysłały najlepszych zawodników. Po raz szósty z rzędu tytuł mistrza świata zdobył Belg. Scherens, zwyciężając w finale Holendra van Vlieta, A. Richtera (Niemcy) i Francuza Gerardina

W punktacji ogólno-drużynowej na pierwszym miejscu znaleźli się Niemcy, mając 41 pkt., przed Belgią 10, Holandią 9, Francją 6, Włochami 5 i Danią 3 pkt.

W ramach odbytych ostatnio zawodów lekkoatletycznych Polska—Niemcy w Warszawie. Walasiewiczówna pobiła rekord światowy na 100 jardów w czasie 10,9 sekund. Na zdjęciu finisz tego biegu, obserwowanego przez 15.000 widzów.

Resztki pałacu szklanego zgorzały skutkiem ponownego pożaru w Londynie. Jak wiadomo, zimą ubiegłą pożar zniszczył większą część pałacu.

Gąsienice zatamowały ruch pociągów w Austrii.

W Austrii zaszedł niezwykły wypadek. Wielka ilość motyli, jakie nawiedziły południowo-wschodnią część Austrii, spowodowała powstanie olbrzymiej ilości gąsienic, które czynią też wielkie szkody na polach.

Na linii Friedberg-Pinkerfeld utknęły pociągi z powodu zatarasowania przez gąsienice toru, który stał się śliski, uniemożliwiając posuwanie się wagonów. Musiano sprowadzić kilka lokomotyw celem uruchomienia zatrzymanych pociągów.

Hojna ofiara Ojca św.

Ojciec św. ofiarował 300 tysięcy lirów dla dzieci hiszpańskiego miasta Santander.

Rozkład jazdy kolejowej ważny od 6. IX. 1937 r.

Warszawa—Działdowo—Lidzbark—Brodnica—Jabłonowo—Grudziądz.

					+			+	+		Stacje		+	+							
	—	—	—	—	1550		—	—	—	odj.	Warszawa Główna	przyj.	—	708	—	—	—	—	—	2203	—
	—	505	—	1000	1603		1615	2010	2355		Warszawa Gdańska		750		—	1220	—	—	2115	2149	—
	—	735	925	1301			1840	2242	0[illegible]2		Mława		511	444	745	934	1357	—	1814		—
	553	745	935	1314		1840	1850	2252	204		Iłowo		450		734	924	1345	—	1756		2333
	559	—	945	1324		1848	1900	2302			Narzym		445		729	910	1340	—	1739		2323
	609	—	956	1338	1803	1900	1914	2317	225		**Działdowo**		432	424	719	908	1330	—	1736	1950	2319
	622	—	1006	1349			1928	2333			Prioma		414		708	859	—	—	1725		2310
	628	—	1021	1355			1941	2339			Płośnica		358		702	854	—	—	1713		2304
	646	—	1027	1409	Warsz.-Gdynia	Zajączkowo 2109	1957	2355			**Lidzbark**		343		645	841	—	—	1703		2251
	651	—	1032	1413			2002	2400			Lidzbark Miasto		336		640	836	—	—	1658		2246
	700	—	1041	1422			2011	009			Klonowo		326		631	827	—	—	1649		2237
	706	—	1050	1428			2018	016			Gutowo		316		622	818	—	—	1640		2228
	713	—	1058	1435			2025	023			Radoszki		305		614	810	—	—	1631		2219
	725	—	1110	1447			2037	035			Tama Brodzka		244		559	756	—	—	1616		2206
	732	—	1118	1454	1854		2044	042	314	przyj.	**Brodnica**	odj.	236	321	552	750	—	—	1604	1856	2158
517	830	—	—	1459	1858		2051	046	319	odj.	**Brodnica**	przyj.	231	317	—	742	—	1120	1555	1851	2154
555	902	—	—	1530			2122	117	343		Jabłonowo		202	253	—	709	—	1046	1527		2109
707	1000	—	—	1621	1944		2214	205	411	przyj.	Grudziądz	odj.	109	220	—	624	—	955	1442	1800	2030

Iława (Dt. Eylau) — Jamielnik — Jabłonowo — Toruń Miasto.

					Stacje						
500	802	1400	2011		Iława (Dt. Eylau)		815		1632	1905	2228
509	811	1413	2020		**Jamielnik**		806		1623	1837	2219
524	831	1433	2040		**Jamielnik**		756		1613	1846	2204
534	841	1448	2050		Biskupiec		745		1603	1836	2154
542	849	1459	2057		Lipinki		737		1555	1828	2146
549	856	1509	2104		Ostrowite		729		1549	1821	2139
559	906	1521	2114		Jabłonowo		717	1127	1538	1810	2128
732	1039	1703	2258		**Toruń miasto**		530	935	1409	1648	1957

Brodnica — Nowe Miasto — Radomno / Lubawa i z powrotem

500	815	—	—	1620	—	2210	o.	**Brodnica**	p.	746	—	1445	—	—	2032	—	034
509	823	—	—	1630	-	2218		Tama Brodzka		738	—	1436	—	—	2023	—	026
522	834	—	—	1640	—	2226		Jajkowo		730	—	1427	—	—	2014	—	017
532	843	—	—	1650	—	2235		Szramowo		720	—	1416	—	—	2001	—	002
544	851	—	—	1658	—	2241		Kaługa		712	—	1408	—	—	1949	—	2352
600	902	—	—	1710	—	2251		Kurzętnik		703	--	1357	—	—	1935	—	2337
608	909	—	—	1718	—	2258	p.	**Nowe Miasto dw.gł.**	o.	655	—	1348	—	—	1925	—	2325
	940	—	—	1728	—	—	o.	*Nowe Miasto*	p.	—	—	1320	—	—	1843	—	—
	947	—	—	1735	—	—		*Bratjan*		—	—	1314	—	—	1837	—	—
	957	—	—	1745	—	—	p.	*Radomno*	o.	—	—	1300	—	—	1825	—	—
630	—	1325	—	—	—	2305	o.	**Nowe Miasto gł.**	p.	616	1228	—	—	1855	—	—	-
637	—	1335	—	—	—	2312		**Nowe Miasto Poł.**		610	1222	—	—	1849	—	—	—
642	—		—	—	—			Pacołtowo		604		-	—	1843	—	—	—
651	—	1350	—	—	—	2327		Tylice-Gwiździny		556	1204	—	—	1836	—	—	—
659	—	1359	—	—	—	2336		Tyliczki		547	1155	—	—	1827	—	—	—
707	—	1408	—	—	—	2345		Kuligi		538	1146	—	—	1818	—	—	—
712	—	1413	—	—	—	2350	p.	**Zajączkowo**	o.	532	1140	—	—	1812	—	—	—
724	—	1425	1540	—	2124	2400	o.	Zajączkowo	p.	513	1126	—	1525	1756	—	2206	—
741	—	1424	1557	—	2141	017	p.	Lubawa	o.	457	1110	—	1509	1740	—	2150	—

Iłowo — Działdowo — Rakowice Iława (Dt. Eylau)

			Stacje			
1255	1840	o.	Iłowo	p.	729	1809
1315	1921		**Działdowo**		719	1756
1345	1921		**Działdowo**		715	1724
1354	1930		Burkat		707	1716
1409	1948		Turza Wielka		657	1706
1411	2002		Gralewo		635	1649
1423	2014		Tuczki		615	1627
1431	2028		Rybno Pom.		606	1618
1441	2038		Hartowiec		547	1557
1450	2100		Montowo		537	1547
1459	2009		Zajączkowo		518	1530
—	2221		Zajączkowo		501	—
—	2230		**Rakowice**		451	—
—	2250		**Rakowice**		428	—
—	2309	p.	**Iława**	o.	410	—